Acollida a REAS Balears

Introducció a l'Economia Social i Solidària (ESS)

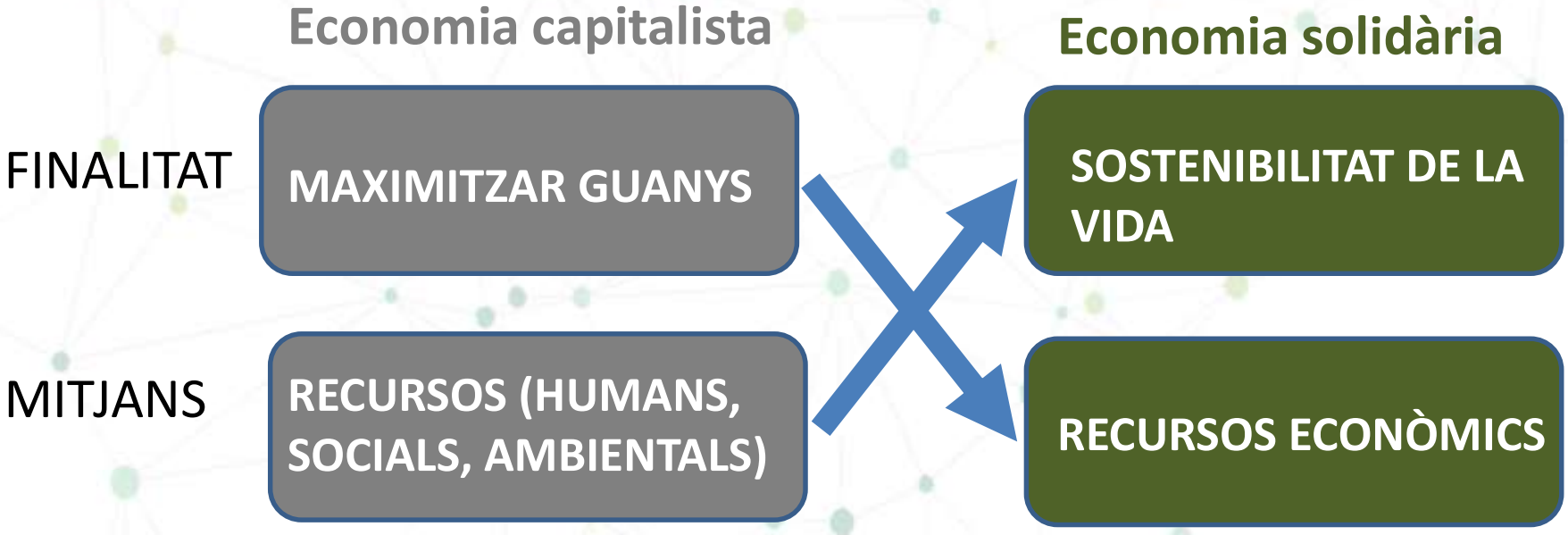
Píndola formativa 2025

reas
balears
xarxa d'economia alternativa
i solidària

ÍNDEX

- Què és l'ESS?
  - Missió
  - Empreses mercantils versus ESS
  - Llei 5/2011 d'economia social
  - Organitzacions representatives: CEPES, REAS
  - Els principis de l'economia solidària i l'auditoria social
  - ESS a les Illes Balears, REAS Balears
- Contribució de l'ESS
  - Creació de riquesa i d'ocupació
  - Diversificació econòmica i desenvolupament local
  - Instruments per al foment de l'ESS
  - Què podem fer?

Què és l'ESS?
Missió

Què és l'ESS?
Empreses mercantils versus ESS

	EMPRESES MERCANTILS	EMPRESES/ENTITATS ESS
Finalitat	Afany de lucre (interès econòmic individual)	Millora condicions persones sòcies o de la societat (interès general)
Actuacions	(I > D) = eficient	(I > D) = eficient (I = D) = equilibrada
Propietat	Socis capitalistes	Socis
Distribució dels guanys	En funció del capital aportat	Coop: en funció treball + fons obligatoris
		ENL: es destinen a les seves finalitats
Presa de decisions	En funció del capital aportat	Democràtica, un vot per persona sòcia

Què és l'ESS?
Llei 5/2011 d'economia social

Principis (art. 4):

- Primacia de les persones i de la finalitat social sobre el capital: gestió transparent, democràtica i participativa
- Aplicació dels resultats obtinguts a l'objecte social i en funció del treball aportat
- Promoció de la solidaritat interna i amb la societat: desenvolupament local, igualtat entre homes i dones, cohesió social, inserció, ocupació estable i de qualitat, conciliació i sostenibilitat
- Independència dels poders públics

Què és l'ESS?
Llei 5/2011 d'economia social

Fórmules jurídiques (art. 5):

- Cooperatives
- Mutualitats
- Fundacions i associacions amb activitat econòmica
- Societats laborals
- Empreses d'inserció
- Centres especials d'ocupació
- Confraries de pescadors
- Societats agràries de transformació
- Entitats singulars que es regeixin pels principis de l'art. 4 (Càritas, Creu Roja, ONCE)
- Altres entitats econòmiques que es regeixin pels principis de l'art. 4

Què és l'ESS?
Organitzacions representatives

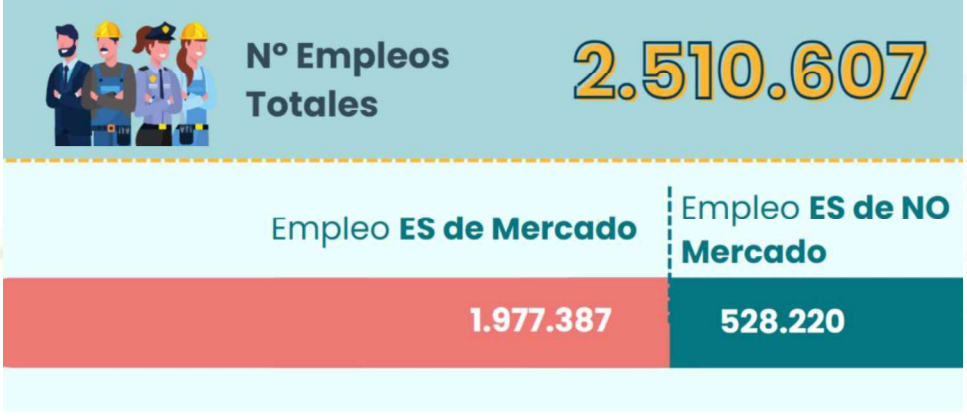
Organitzacions estatals:
- Confederació Coop. Treball
- Confederació Coop. Habitatge
- Confederació Coop. Consum
- Coop. Agroalimentàries
- Unió de Coop. d'Ensenyament
- Unió de Coop. de la Mar
- Federació Confraries Pesca
- Confederació Mutualitats
- REAS
- Federació Empreses d'Inserció
- Federació Centres Especials Ocupació
- Empreses per a la Discapacitat
- ONCE

Organitzacions autonòmiques

Grups empresarials:
Mondragón, Atlantis,
Cajamar, Ilunión...

Què és l'ESS?
Organitzacions representatives

Estadístiques de l'ESS: 10% PIB

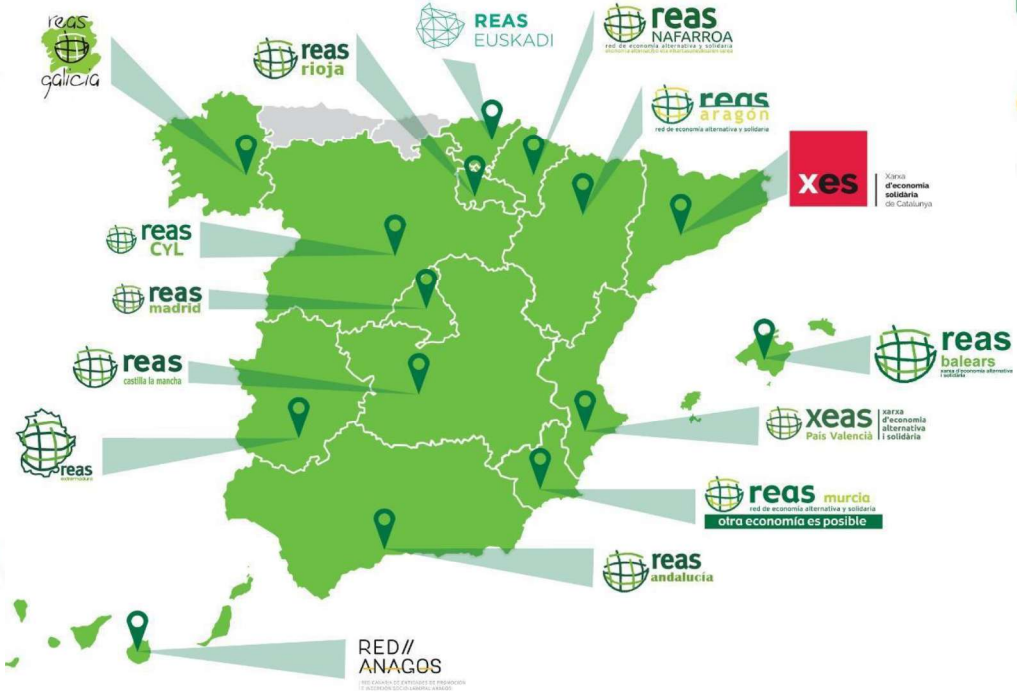

Què és l'ESS?
Organitzacions representatives

Organitzacions	1.028
Volum econòmic (Mill. €)	1.307
Persones contractades	22.230

reas
red de redes de economía alternativa y solidaria

ENERGÍAS RENOVABLES
unión RENOVABLES coop

COMERCIO JUSTO
COORDINADORA ESTATAL DE COMERCIO JUSTO

RECUPERADORES
aeress
Asociación Española de Recuperadores de Economía Social y Solidaria

FINANZAS ÉTICAS
FINANTZA ETIKOEN SISTEMA MAHAIA | MESA SISTEMA FINANCEIRO ETICO | MESA SISTEMA FINANZAS ETICAS | TAULA SISTEMA FINANCES ÈTIQUES

SUPERMERCADOS COOPERATIVOS
supermercados cooperativos

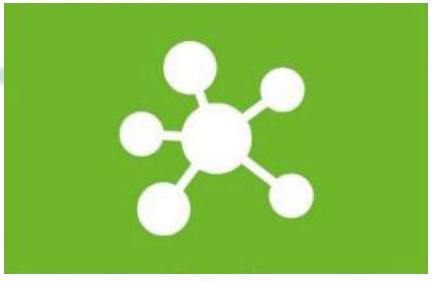
reas vivienda
cooperativa en cesión de uso

Què és l'ESS?
Organitzacions representatives

Objectius
REAS RdR

- Incidència social i política

- Enfortiment del treball en xarxa i intercooperació

- Consolidació d'instruments comuns

Què és l'ESS?
Organitzacions representatives

Instruments REAS RdR:

- Mercat social
- Finances ètiques
- Balanç/auditoria social

fiare BancaEtica

caes

coop57 SCCL

OIKO CREDIT

Què és l'ESS?
Els principis de l'ESS

Equitat

Repartiment just de la riquesa

Treball digne

Cooperació

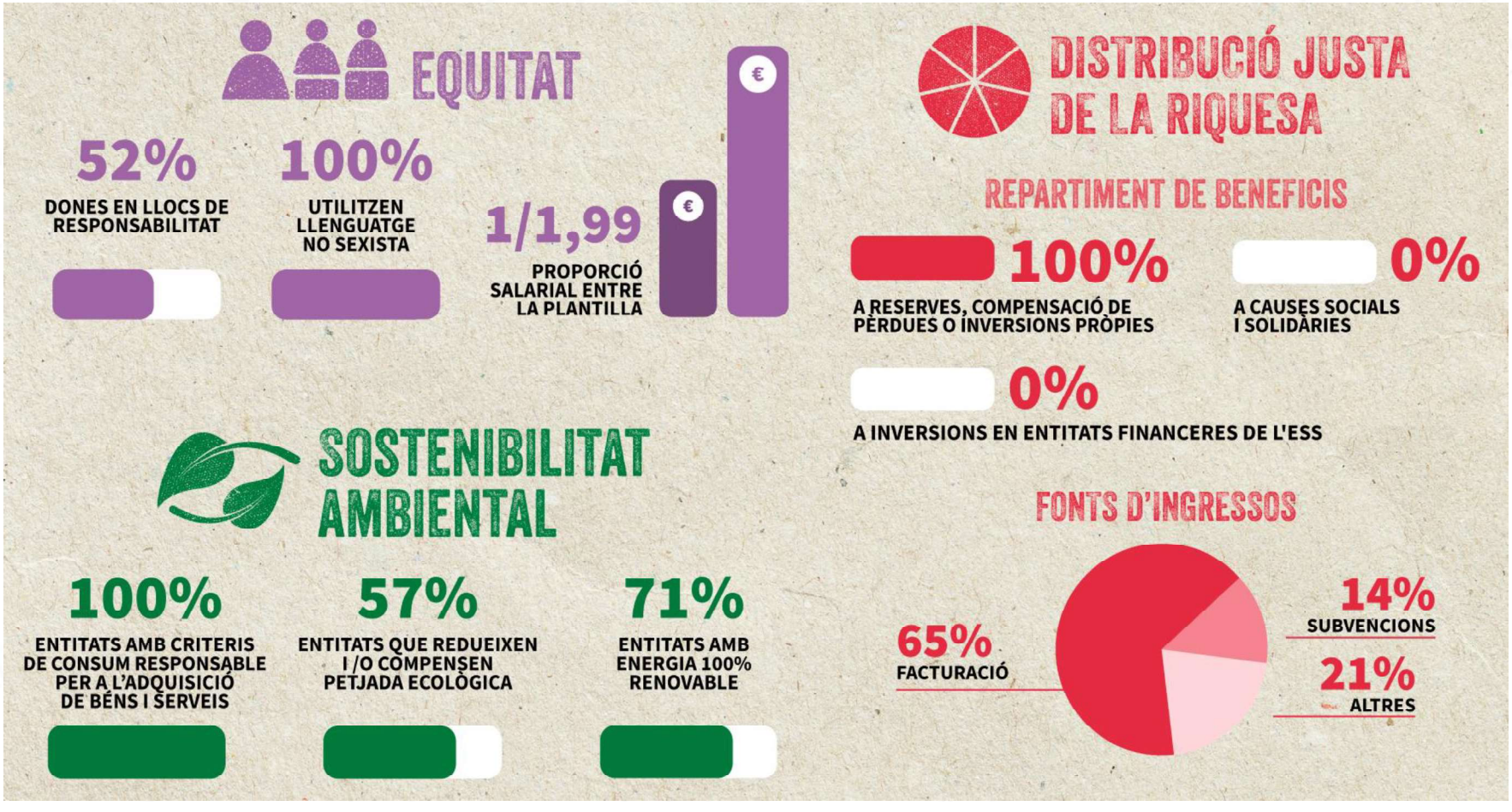
Sostenibilitat ecològica

Compromís amb l'entorn

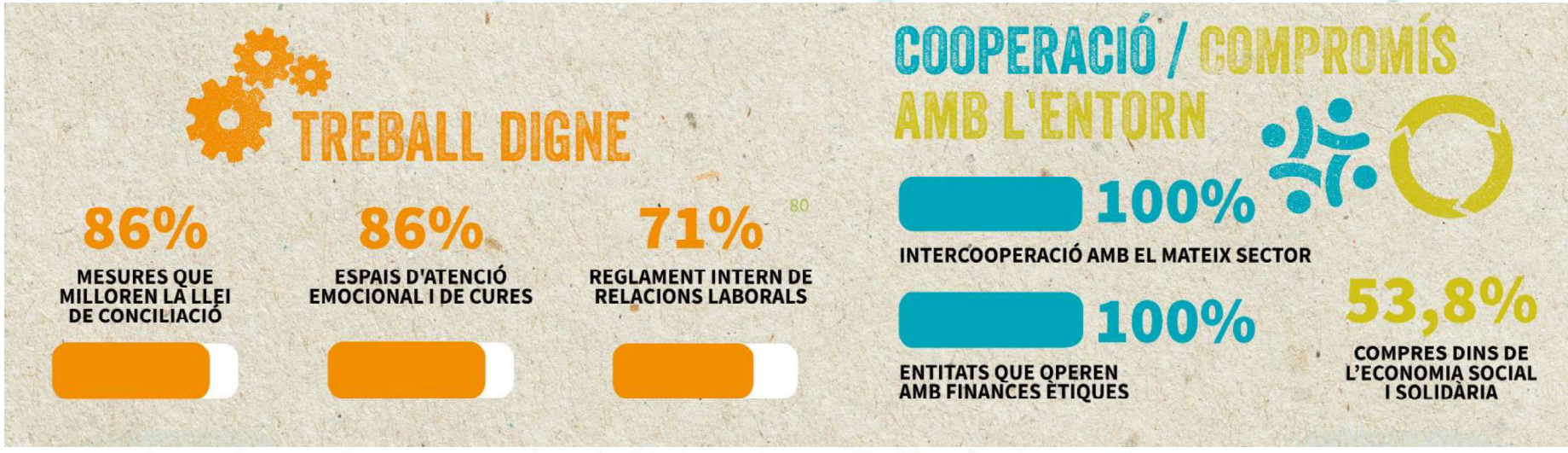
Què és l'ESS?
Els principis de l'ESS

L'auditoria social

Què és l'ESS?
Els principis de l'ESS

L'auditoria social

Què és l'ESS?
L'ESS a les Illes Balears

XARXES I MERCAT SOCIAL:

- Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària (REAS Balears)
- Federació de Cooperatives: de treball (UCTAIB), Agroalimentàries
- Associacions de la Producció Agrària Ecològica (de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa i Formentera)
- Equitables, Coordinadora de Comerç Just IB
- Tercer Sector Social IB: associacions i fundacions amb activitat econòmica i empreses socials: Centres Especials d'Ocupació d'Iniciativa Social i Empreses d'Inserció

ENTITATS:

- Cooperativisme de consum: San Crispin, Terranostra, Som Energia, Som Serveis Energètics, Ecotxe, Corda i Poal...
- Habitatge cooperatiu en cessió d'ús: Niu Ètic
- Iniciatives de banca ètica: Grup Fiare Illes Balears, Coop 57

Què és l'ESS?
L'ESS a les Illes Balears

REAS BALEARS. Les entitats:

	Llocs de feina	Personal voluntari	Moviment econòmic anual
Benfet Serveis i Manteniment	14	0	526.246 €
Càritas Mallorca	70	806	3.940.075 €
Càritas Menorca	31	135	1.574.899 €
Deixalles Inserció i Triatge	83	0	1.988.284 €
Deixalles Serveis Ambientals	66	0	2.173.648 €
Ecotxe	1	10	31.818 €
Eines x Inserció	23	0	945.055 €
Fundació Deixalles	198	6	9.225.510 €
Mestral Inserció i Medi Ambient	55	80	2.142.168 €
S'Altra Senalla	5	40	191.100 €
Terranostra	2	121	405.334 €
Triam de Tot	14	0	297.782 €
Total	**562**	**1.198**	**23.441.919 €**

Què és l'ESS?
L'ESS a les Illes Balears

REAS BALEARS. Les línies d'actuació:

1. Treball en xarxa: REAS RdR, TSSIB, Fiare
2. Reivindicació de les empreses d'inserció
3. Enfortiment de l'economia solidària: difusió, formació i participació
4. Impuls del Mercat Social
5. Promoció de la compra pública responsable
6. Impuls de les polítiques públiques d'economia social

Contribució de l'ESS
Creació de riquesa i d'ocupació

Contribució quantitativa IB:

Tipus	Llocs de treball
Cooperatives treball	**1.565**
Economia solidària i empreses d'inserció	**562**
Agroecologia	**2.167**
Entitats no lucratives Tercer Sector Social	**3.541**
TOTAL	**7.835**

Contribució de l'ESS
Diversificació i desenvolupament local

Contribució qualitativa: transició ecosocial

- **Diversificació econòmica**: reduir la dependència del turisme, reorientant l'economia i l'ocupació cap a sectors emergents.
- **Desenvolupament local**: construir economia de proximitat que redueixi la dependència d'interessos econòmics globals que no controlam.

Contribució de l'ESS
Diversificació i desenvolupament local

Nous filons d'ocupació:

- Sector agroalimentari i agroecologia
- Cura del territori
- Transició energètica
- Economia circular
- Economia de les cures
- Indústria cultural
- …

Contribució de l'ESS
Diversificació i desenvolupament local

Desenvolupament local:

- Arrelament al territori, no deslocalització, resoldre necessitats locals com a raó de ser
- Mobilitza recursos locals i dóna feina a persones del mateix territori
- Els beneficis circulen dins el mateix territori: reinversió dels excedents, proveïdors locals...
- Evita externalitats negatives sobre el territori en el qual es desenvolupa l'activitat
- Les activitats no són exclusivament econòmiques: generen comunitat i democràcia econòmica

Contribució de l'ESS
Instruments per al foment de l'ESS

- Promoció econòmica
- Compra pública responsable
- Visibilitat pública i facilitats d'accés als productes i serveis
- Intercooperació

Contribució de l'ESS
Què podem fer?

- Difondre
- Finançar
- Participar
- Consum conscient i transformador

Gràcies per la vostra atenció!

www.economiasolidaria.org

https://mercatsocial.org/reasbalears/

https://mastodon.economiasocial.org/@reasbalears

reas-ib@reasnet.com

reas
balears
xarxa d'economia alternativa
i solidària